

ספק על תוך הבית וספק לא על תוך הבית, ואם תימצו לומר דעל בבית ספק דעל בחדר ספק לא על. ואי נמי מיירי בככר קטן דהעכבר יכול לאוכלו דאיכא ספק ספיקא, ספק על ספק לא על ואת"ל על שמא אכלה. וקשה דהרי הבית בחזקת בדוק, ואפילו ליכא אלא חד ספיקא שרי. וי"ל כיון שדרכו של עכבר ליכנס בביתם איתרעאי החזקה.

היינו בקעה. תימה דלעיל מדמי ליה לשני שבילין והכא מדמי ליה לבקעה דהוי רשות היחיד. ועוד אמאי לא מדמי ליה לשני שבילין דהוי רשות הרבים דשפיר דמי. וי"ל דהכא מיירי דחזוין שנכנס בחצר, דהשתא דמי לבקעה טובא דודאי נכנס בחצר ולא ידעינן אם נכנס בבית אם לאו, דהוי כי בקעה דודאי נכנס לשם אבל ספק אם על לאותו שדה אם לאו, וספק ספיקא הוא כדפ' בפנים.

ועוד אומר ריב"א דדמי שפיר לבקעה, דהא בקעה פירש רש"י דכל שדה ושדה מצויינת במצריה, ומשום הכי מטהר ר' אליעזר, דכל שדה ושדה מילתא באפי נפשא הוא הואיל ומצויין הוא, וכן בית נמי מצויינת בארבע מחיצות. ולרבנן דלא חשבי ציון המיצרים, כמו כן לא חשבי ציון הקירות ולא הוי אלא חד ספיקא.

שר' אליעזר אומר ספק ביאה טהור. משום דהוי ספק ספיקא. וקשה דהא משנה שלימה [היא] (טהרות פ"ו מ"ד) דכל מקום שאתה יכול להרבות [ספיקות וספק ספיקות] ברשות היחיד טמא. ולכן נראה לי דטעמא דר' אליעזר היינו משום דספק טומאה (בר"ה) [נראה דל"ל ברה"י - הגר"ז] מסוטה גמרינן לה (מולין ט, ז), ובסוטה איכא ודאי ביאה שראינו שנסתרה, ולהכי טמאה, אבל הכא גבי חמץ איכא ספק ביאה. וחכמים מטמאין, דלעולם ספק טומאה ברשות היחיד טמא, ובקעה בימות הגשמים היינו רשות היחיד.

על בדק ולא אשכח פלוגתא דר' מאיר ורבנן. פירש רש"י דלענין בדיקת חמץ כולי עלמא מודו דאזלינן לקולא, משום דבדיקת חמץ אינו אלא מדרבנן. ולא נהירא, דמדקאמר פלוגתא דר' מאיר ורבנן, משמע נמי דפליגי אפילו בדיקת - חמץ. לכן נראה (דפ') דפליגי דלר' מאיר צריך בדיקה. וא"ת איך יאמר ר' מאיר דצריך בדיקה, דעד כאן לא בעי ר' מאיר עד שיוודע לך טומאה היכן היא אלא גבי טומאה דאורייתא, אבל בבדיקת חמץ דרבנן אימא דאינו צריך בדיקה כדפירש רש"י. וצריך לומר דהכא מיירי שלא בטלו, והוי איסורא דאורייתא כמו טומאה, ומשום הכי (י)אמר ר' מאיר דצריך בדיקה.

וכי תימא כיון דבקש ולא מצא מה יעשה יותר, וכי מצרכינן ליה ליצא מן הבית. וי"ל דלא מצרכינן ליה

דכיון דהאיסור אינו מבורר חיישינן, אבל הכא דהאיסור מבורר הוי ליכא למיחש למידי, דודאי לא יקה מן הקבוע דהיינו האיסור כיון שהוא יודע האיסור.

דף י ע"א. שני שבילין. פי' והטומאה לרחבו של שביל, דהשתא אינו יכול לילך באותו שביל שלא יעבור על הטומאה, דאם לא כן הוה ליה ספק ספיקא, ספק אם הלך בשביל שיש בו טומאה, ואם תימצו לומר הלך שמא איהל על הטומאה שמא לא איהל.

ועשה טהרות. פי' נתעסק בטהרות. ודוקא נתעסק בטהרות (ד)אע"ג שהוא ברשות הרבים וספיקו טהור אמרינן ליה מיא בנהרא זיל טביל, פי' הרבה מים יש בנהר רד וטבול.

בבא לישאל עליו ועל חבירו, פירש רש"י בבת אחת, ושאל מה תהא על שנינו. וקשה דהיכי מדמי ליה ר' יהודה (בזה) [לזה - הג'] אחר זה, והאמר בבת אחת דברי הכל טמאים, פי' כשבאו שניהם בבת אחת, דאי מטהרינן ליה הוה ליה כי חוכא ואיטלולא, והכא נמי בבא לישאל עליו ועל חבירו דמי לחוכא ואיטלולא יותר משניהם בבת אחת.

לכן נראה לפרש בבא לישאל כו', ששואל היום אם הוא טמא ולמחר הוא שואל על חבירו, דמר מדמה ליה לבת אחת כיון שאיש אחד שואל הכל, ומר מדמה ליה לזה אחר זה כיון ששואל בשני ימים.

[ו]תימה מאי קמדמה לשני שבילין, דילמא שאני שני שבילין משום דספק טומאה ברשות הרבים הוא, אבל הכא גבי חמץ לא. וי"ל דטעמא דשני שבילין לאו משום דגמרינן ליה מסוטה ומטעם ספק טומאה ברשות הרבים, אלא משום דאוקמיה אחזקיה, וגבי חמץ נמי שייך לומר אוקמיה אחזקיה בחזקת בדוק.

וא"ת לעיל גבי קופות דמשני שאני תרומה דרבנן, משמע הא אי הוה דאורייתא לא מקילינן כולי האי, ואמאי לימא אוקמיה אחזקיה. וי"ל דהתם איתרע חזקיה, דהחולין נמי מעורבין הן. וקשה אמאי לא קאמר היינו פלוגתא דשני שבילין כדקאמר לקמן פלוגתא דר' מאיר (ורבנן, פלוגתא דר' - הגר"ז) ורשב"ג. וי"ל דהכא גבי חמץ ליכא פלוגתא, דאפילו ר' יוסי דמדמי להו לבת אחת וטמאין, הי"ו דוקא גבי טומאה דאורייתא, אבל גבי בדיקת חמץ דרבנן מודה ר' יוסי דמדמינן ליה לזה אחר זה ואין צריך לבדוק.

ספק על ספק לא על היינו בקעה. וקשה לר"י דמאי מדמה חמץ לבקעה, שאני בקעה דהוה ספק ספיקא [ו]לא הוה ליה למיזל לקולא. וי"ל דהכא נמי גבי חמץ הויא ספק ספיקא, דמיירי לענין בדיקה דחדר והחדר הויא סמוכה לבית, והתם איכא ספק ספיקא